

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4392,Otwarcie-wystawy-Zolnierze-wykleci-Antykomunistyczne-podzie-mie-na-Rzeszowszczyzn.html>
07.04.2026, 01:53

Otwarcie wystawy „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r. - Rzeszów, - 1 marca 2010

W terminie **od 26 lutego do 2 marca** br. można zwiedzać wystawę „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r.”, która eksponowana jest w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego (sala posiedzeń sejmiku, al. Ciepelińskiego 4). Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 1 marca 2010 r. o godz. 9.00.

1 marca 2010 r. będziemy obchodzić 59. rocznicę stracenia IV ZG WiN. Udział mieszkańców Rzeszowszczyzny w strukturach ogólnopolskich WiN szczególnie zaznaczył się w okresie od stycznia do listopada 1947 r., kiedy prezesem IV Zarządu Głównego WiN był ppłk. Łukasz Ciepeliński „Ostrowski”, „Bogdan”, „Ludwik”, wcześniej kierujący Inspektoratem AK Rzeszów. W zarządzie tym znajdowali się jego współpracownicy z okresu okupacji niemieckiej, m.in.: mjr Adam Lazarowicz „Aleksander”, „Klamra”, kpt. Mieczysław Kawalec „Żbik”, „Iza”, „Psarski”, por. Józef Rzepka „Znicz”, „Krzysztof”, kpt. Ludwik Kubik „Alfred”, „Juliusz”. Prezesura Łukasza Ciepelińskiego przypadła na szczególnie trudny okres, kiedy to Urząd Bezpieczeństwa po sfałszowanych wyborach do Sejmu Ustawodawczego zintensyfikował swoje działania, z drugiej zaś strony przysły nadzieje na wybuch III wojny światowej. Jesienią 1947 r. rozpoczęły się aresztowania działaczy IV Zarządu WiN. Ich proces toczył się przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie w dniach od 5 do 14 października 1950 r. Większość z nich została skazana na karę śmierci, m.in. wymienieni już Ł. Ciepeliński, A. Lazarowicz, J. Rzepka, J. Batory, M. Kawalec oraz prezes Obszaru Południowego WiN F. Błażej i K. Chmiel, doradca polityczny prezesa Ciepelińskiego. Wszyscy zostali zamordowani 1 marca 1951 r. w więzieniu mokotowskim.

Otoczmy pamięcią i należnym szacunkiem bohaterów, którzy miłując Ojczyznę ponieśli największą ofiarę.

Wystawa „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r.” ukazuje struktury Zrzeszenia WiN, które powstały na bazie rozwiązanej Armii Krajowej oraz struktury Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW). Wyeksponowaliśmy na niej sylwetki członków IV Zarządu Głównego WiN, jak również działaczy terenowych Zrzeszenia. Ponadto na wystawie zaprezentowano fotografie oddziałów NZW: Józefa Zadzińskiego „Wołyniaka”, Adama Kusza „Garbatego”, Stanisława Pelczara „Majki”.

Kilkaset fotografii i fotokopii dokumentów udostępniły Instytutowi Pamięci Narodowej

muzea, archiwa, stowarzyszenia kombatanckie oraz osoby prywatne (są tu m.in. zdjęcia wykonane bezpośrednio po egzekucjach). Fotografie współczesne przedstawiają nekropolie, miejsca straceń działaczy niepodległościowych oraz poświęcone im tablice pamiątkowe.